

מועלין בחדתין ואין מועלין בעתיקין כולי –

There is *M'eeloh* by the new, but there is no *M'eeloh* by the old, etc.

Overview

The גמרא cites a ברייתא which states that there is מעילה if one used the 'new' שקלים,¹ however there is no מעילה if one used the 'old' שקלים. Our תוספות describes in detail the process of the bringing and distributing of the השקל and explains this ברייתא.

כך היה הענין של הבאת שקלים בא' באדר משמיעין על השקלים להביא -

This was the procedure of bringing שקלים; on the first day of אדר they (בי"ד) would announce regarding the bringing of שקלים -

וכל אותו חדש היו מביאין שקליהם בלשכה² עד פרוס³ חג הפסח היינו אחד בניסן -
And that entire month of אדר the Jews would bring their שקלים to the לשכה, until half a month before פסח, meaning until the first of ניסן -

ותורמין מהן תרומה ראשונה -

And on ניסן ר"ה they would separate from these accumulated שקלים, the first separation to purchase the קרבנות צבור. תוספות explains why it is called תרומה ראשונה -

שבג' פרקים בשנה תורמין בפרוס הפסח ובפרוס עצרת ובפרוס החג -

For they would separate שקלים for קרבנות three times a year; by פרוס הפסח (which is around 'א' (שבועות before ר"ה סיון), and by פרוס העצרת (ר"ה ניסן) and by פרוס החג (סוכות before תשרי) -

כלומר כל השקלים הבאים מאחד באדר עד אחד בניסן נותנין אותן תוך הלשכה -

Meaning, all the שקלים that were brought from אחד באדר till אחד בניסן, were placed inside the לשכה -

ותורמין מהן תרומה ראשונה בשלש קופות של שלש⁴ סאין -

And they would separate from them the first תרומה; they would put the שקלים (which were separated) into three baskets, each basket containing three סאה (so there were nine סאה of שקלים, which were removed from the לשכה, by the תרומה ראשונה on ניסן ר"ה) -

ומהן היו לוקחין כל קרבנות צבור עד פרוס עצרת לפי הצורך -

And from these nine סאה they would buy all the קרבנות צבור until פרוס עצרת (or

¹ Every Jew was obligated to donate one half-שקל each year, which was used for purchasing the קרבנות צבור (the communal sacrifices) such as the daily קרבן תמיד and the קרבנות מוסף, which were brought on ר"ה שבת, and the מועדים.

² The לשכה (or office) was a place in the הר הבית where the שקלים (חצי) were kept.

³ פרוס means broken (or half) – a פרוסה. We break the month into two, therefore half a month before פסח is ניסן ר"ה. See footnote # 11.

⁴ Others amend this to read של שלש סאין (instead of של שלש שלש סאין).

- as necessary (ר"ח סיון)

ומן המותר של אותן קופות פליגי [תנאי] התם (בשקלים פרק ד' משנה ד') -

And from the remainder of those baskets (if there were שקלים left over from these nine מסכת שקלים there in תנאים), there is a dispute amongst תנאים (תרומה ראשונה סאה of the nine מסכת שקלים) - חד אומר שעושין מהן רקועי⁵ פחין צפוי למזבח וחד אומר שעושין מהן קיץ למזבח⁶ -

One says they made from them golden panels for covering [the קודש הקדשים] (the מזבח), [and one said it was used to purchase שרת כלי], and one said it was used for המזבח. This is what happened to the leftovers of the קופות of the (the nine סאין of the תרומה ראשונה) -

והנשאר מן הלשכה לאחר שנתמלאו הקופות נעשו שיריים לחומת העיר ומגדלותיה -

And that which remains in the לשכה after the three קופות (for the תרומה ראשונה) were filled; that remainder becomes leftovers and are used to repair the walls of the city (ירושלים) and its towers. This concludes the process of the תרומה ראשונה on ניסן ר"ח which was taken from the שקלים which were brought from אדר till ניסן ר"ח.

ומניסן ואילך המביא שקלו נותנו בתקלין חדתי⁷ פירוש שופרות⁸ הנקראים כך -

And one who brought his שקל from ניסן onwards (he did not bring it in time for the first תרומה), he puts his שקל into the תקלין חדתי, meaning the שופרות which were called and labeled תקלין חדתי; they were called שופרות because -

רחבים למטה וקצרים למעלה⁹ -

They were wide on the bottom and narrow on the top (like a שופר) -

ועל שם שנותנין לתוכן שקלים חדשים משנה זו¹⁰ נקראים תקלין חדתי -

And since the new שקלים from the current year are placed in these שופרות they are called and labeled תקלין חדתי.

ומשמגיע אחד בסיון דהיינו פרוס עצרת¹¹ תורמין תרומה שניה -

And once the first of סיון which is עצרת פרוס arrived, they would separate a second תרומה; the process would be -

⁵ The חד אומר שעושין מהן ריקועי זהב ציפוי לבית קדשי הקדשים, וחד אומר רש"ש (based on the משנה there) amends this to read לכלי שרת, וחד אומר שעושין מהן קיץ למזבח.

⁶ קרבנות (or the dessert of the מזבח) refers to the practice that whenever the מזבח was inactive (there were no קרבנות that needed to be offered) they would offer קרבנות עולה to 'feed' the מזבח, so it should not be left 'empty'; these קרבנות were bought with these leftover monies from the (ראשונה) תרומה.

⁷ שקלים. The word תקל is similar to the word שקל; the ת replaces the ש. Similarly חדתי is similar to חדש, again the ת replaces the ש.

⁸ שופרות are what we would call today פושקעס. In the ביהמ"ק there were many שופרות for different purposes; one of these שופרות were designated for חדתי תקלין.

⁹ This would make it very difficult for unscrupulous people to stick their hand inside to get to the שקלים, the narrow opening prevented that from happening (as in many of today's פושקעס).

¹⁰ The fiscal year for שקלים and קרבנות was from ניסן ר"ח to ניסן ר"ח; any monies brought within this year are designated as חדתי תקלין. They would not put these new שקלים in the לשכה, only into the שופרות.

¹¹ See רש"ש who claims that עצרת פרוס, half a month before שבועות (ו' סיון), should be אייר כ"א. See footnote # 3.

שנותנין שקלים שהובאו בתקלין חדתינ לתוך אותן שלש קופות כדי להקריב קרבנות ציבור -
תקלין That they would take the **שקלים** which were brought and placed into the **תקלין**
סאה and place them into those three baskets (which contained three apiece) in order to bring the **קרבנות ציבור** from סיון ר"ה -

עד פרוס החג -

Until פרוס החג (around בתשרי 'א). All those קרבנות were brought from the תרומה שניה, which was taken from the תקלין חדתינ שופרות.

ומפרוס עצרת המביא שקלו כמו כן נותנו עוד בתקלין חדתינ עד אחד בתשרי -

And one who brought his שקל from עצרת פרוס onwards **until** בתשרי 'א (he missed bringing it before ר"ה סיון for the תרומה שניה), would also place it into the **תקלין** - חדתינ שופרות

דהיינו עד פרוס החג ואז תורמין תרומה ג' להקריב קרבנות ציבור עד א' בניסן -

Which (א' בתשרי) is פרוס החג and then by תשרי 'א they would separate the third א' בניסן א' בתשרי from קרבנות ציבור (קופות three) to bring the תרומה ואם לא מספקא תרומה שלישית עד ניסן¹² בהא פליגי התם (שם ו, א) -

And if the third תרומה does not suffice to bring the קרבנות ציבור until ניסן, regarding this issue, there is a dispute there (in מסכת שקלים) -

תנא קמא סבר יחזור ויתרום פירוש¹³ מחדתינ שבאו בין סוכות לפסח -

The ת"ק maintains you should make another (a fourth) תרומה from the new פסח and סוכות which came between שקלים -

אבל מן השיריים שנשתיירו לאחר שנתמלאו הקופות אין תורמין לעולם -

However from the leftovers which remained (לשכה) after the קופות were filled, we are never תורם from them. This is the view of the ת"ק -

ורבי מאיר סבר יקח מן השיריים -

However שיריים (in the קרבנות ציבור) from the ת"מ maintains, one may take (for the קרבנות ציבור) - (לשכה)

ומאותן¹⁴ שבאו אחר שכלו שלשה פרקי התרומה דהיינו בין סוכות לניסן -

And one may also take (according to ר"מ) from those שקלים that where brought after the conclusion of the three תרומה periods, namely the שקלים which were

¹² The first two תרומות were for shorter periods (two months for תרומה ראשונה [from ר"ה סיון to ר"ה ניסן], four months for תרומה שניה [from ר"ה סיון to א' בתשרי]), however the third תרומה was for six (and sometimes seven) months [from א' בתשרי to א' ניסן], therefore the possibility for a shortage was more probable. [In addition, presumably by time they made the תרומה שניה (on ר"ה סיון), most Jews brought their שקלים already (when they came on פסח to be עולה רגל and be מקריב the פסח), so there were not that many שקלים for the תרומה שלישית.]

¹³ See later in this תוספות that there was another source from where they could take the שקלים (for between סוכות and פסח), and that is from the remainder of the קופות of the first three תרומות. See text by footnote # 18.

¹⁴ This line of text may be the conclusion of the previous paragraph, or it may be the beginning of a new paragraph (depending on the גירסא in footnote # 16).

20. שיירי הלשכה תרומה from the holiday of סוכות, but he should not take
This is the view of the ת"ק, however -

רבי מאיר אומר יחזור לשיריים שהיה רבי מאיר אומר מועלין בשיריים -
לשכה, states he may go back and buy the קרבנות from the remainder of the
since ר"מ maintains there is מעילה by the שיירי הלשכה, the reason is, for -
שמה יצטרכו להם לבסוף²¹ -

Perhaps they will eventually be needed.

ברייטא explains our תוספות:

והשתא²² סבר כמאן דאמר יחזור ויתרום ולכך מועלין בחדתין²³ שמה יצטרכו להם -
And now we can say that the ת"ק of our ברייתא (namely ר"י) maintains like the one
(the ת"ק in שקלים) who rules that if all the שקלים from all the three תרומות were used
up we should go back and be תורם a fourth time (from the שקלים which were brought
after סוכות), so therefore there is מעילה in the חדתין for perhaps they will be
needed -

אבל לא בעתיקין פירוש דהיינו שופרות אחרים וכתוב עליהם תקלין עתיקין -
However there is no מעילה by the 'old' שקלים, the meaning of עתיקין is that there
were other שופרות and they were labeled תקלין עתיקין -
דמי שלא שקל אשתקד²⁴ מביאו לשנה הבאה ונותנו לתוך שופר זה -

For whoever did not give his מחצית השקל last year, brings it the coming year, and
places it inside this שופר -

ואין מועלין בהן לפי שתורת שירי הלשכה עליהן ועושין מהן חומות העיר ומגדלותיה -
And there is no מעילה in these עתיקין, since they have the status of שיירי
לשכה, and they are used for the walls and towers of ירושלים, but are not used (ever)
to purchase the קרבנות צבור. This is the view of the ת"ק in our ברייתא here. However -

רבי מאיר אומר מועלין אף בעתיקין שהיה רבי מאיר אומר מועלין בשירי הלשכה -
ר"מ rules that there is מעילה even by עתיקין, since ר"מ maintains there is
מעילה by שיירי הלשכה -

ורבי מאיר לטעמיה דאמר התם שלמו כולם חוזר לשיריים -

²⁰ The שיירי הלשכה are the שקלים that remained in the לשכה after the תרומה (which was הפסח) were removed from the לשכה.

²¹ We see (from ר"מ) that anything from which we may possibly use for קרבנות are subject to מעילה, it follows therefore that since the שקלים which were brought after סוכות may be used for the קרבנות (according to the ת"ק [if all the תרומות was used up]), there will be מעילה by them as well (according to the ת"ק). Thus proving the view of the ר"א.

²² Now that we say that whenever there is a potential that the שקלים will be used for קרבנות there is מעילה, we can understand our ברייתא here.

²³ ער"ה ניסן (including those that were collected after סוכות [and certainly all those that were already placed in the קופות for the three תרומות]).

²⁴ He did not give a מחצית השקל from ר"ח אדר of the previous year until after ר"ח ניסן (thirteen months) of this year.

For מ"מ follows his ruling which he states there in מס' שקלים; if all the תרומות were used up, he returns to buy the קרבנות from the הלשכה, שיירי הלשכה, and therefore there is מעילה by שיירי הלשכה,²⁵ and the same will apply to תקלין עתיקין -

ודומין זה לזה דכי היכי דחוזרים לשיריים הכי נמי חוזרים לעתיקין אם יצטרכו -

For the שיירי הלשכה and the תקלין עתיקין are similar to each other, for just as we return to the שיריים, we also return to the עתיקין if necessary.

asks: תוספות

ואם תאמר והיכי מצי לתרום מעתיקין לקרבנות ציבור הא בעינן תרומה חדשה²⁶ -

קרבנות ציבור for the עתיקין from the תורם And if you will say, but how can we be (according to ר"מ), for we need that the קרבנות ציבור come from a 'new' תרומה -

כדדרשינן בראש השנה (דף ז, א) הבא מתרומה חדשה מעולת²⁷ חדש בחדשו -

As expounds in ר"ה מסכת on the פסוק of עולת חדש בחדשו, to mean bring the שקלים from a new תרומה, so how can we bring them from last years קרבנות ציבור

answers: תוספות

ויש לומר דהיינו למצוה²⁸ אבל היכא דלא אפשר עבדינן -

And one can say; that is only for a מצוה, but if there is no other possibility, we do the קרבנות from last year's שקלים.

offers another solution: תוספות

אי נמי יש לומר כיון שבאו בשנה זו כלומר שלא היה שנה תמימה מן ההבאה²⁹ -

Or you may also say, since they were brought this year, meaning a complete year did not pass from the time it was brought

שפיר קרינא ביה תרומה חדשה -

We can indeed refer to it as תרומה חדשה.

utilizes this last answer as a means to resolve another difficulty: תוספות

ומתוך כך ניהא קושיא אחרת שמקשין העולם דבמסכת שקלים (דף ז, א³⁰) אמר -

²⁵ See 'Thinking it over'.

²⁶ The money in the תקלין עתיקין are not from this year's obligation but rather they are owed for last year's obligation; they should not be considered תרומה חדשה.

²⁷ The תורה writes (in כה, יד) [פנחס] (במדבר) that חדש זה חדש בחדשו לחדש השנה, this is interpreted to mean חדש והבא מתרומה החדש הזה לכם וגו' ראשון וגו' לחדש (שמות [בא] יב, ב) as it is written (in ניסן) cycle begins on שנה חדשה, and we derive that השנה.

²⁸ It is preferable to bring תרומה חדשה and one receives a מצוה for doing it so, however it is permissible to bring from תרומה ישנה if there is no choice in the matter.

²⁹ Granted that these תקלין עתיקין were to repay the debt of last year, however since in actuality they were brought during this fiscal year (a year did not pass since they were brought), it is considered תרומה חדשה.

³⁰ In our גמרות it is on י, ב.

And based on this last answer another difficulty will be resolved, for the 'world'³¹ asks, that in מסקת שקלים it cites a ברייתא -

אבני מזבח ועזרות והיכל מועלים בהם -

'There is מעילה regarding the stones of the מזבח and the עזרות and the היכל', this concludes the ברייתא -

ופריך התם וכי יש מעילה בשיריים הרי משיריים נעשין³² -

And the גמרא there asks, 'but is there מעילה by שיריים; for these stones were made from שיריים, so how can there be מעילה? The גמרא there continues -

וכי תימא רבי מאיר היא דאמר מועלין בשיריים -

And if you will say that the ברייתא follows the view of ר"מ who maintains מועלין בשיריים, but that cannot be, for -

כלום אמר רבי מאיר אלא בתוך שנתו ואנו חוץ לשנתו קיימין -

only said that מועלין בשיריים only within the year, but here we are discussing after its year -

שהרי מזבח והיכל כמה שנים יש שנעשו -

For many years have passed since the מזבח and היכל were built, so how can it follow the view of ר"מ. This concludes the citation from the תוספות. ירושלמי continues -

וקשה דהא רבי מאיר אמר הכא מועלין בעתיקין אף על גב דעברו שנתן³³ -

But there is a difficulty for ר"מ stated here that מועלין בעתיקין, even though the year passed -

ואם כן מצינו לאוקמי כוותיה ההיא דמסכת שקלים ומאי פריך התם כלום אמר רבי מאיר -

So therefore we can indeed establish that ברייתא in מסכת שקלים which states that there is מעילה by the 'אבני המזבח וכו' is according to ר"מ, so why does the גמרא there ask, 'did ר"מ say anything about לשנתו', when indeed he says there is מעילה חוץ לשנתו by מעילה חוץ לשנתו; the ירושלמי seems to be difficult to understand.

ירושלמי clarifies the תוספות:

ולפי מה דמתרצינן הכא דקרינן ביה תרומה חדשה מאחר שהובא בשנה זו -

However according to what we answered here that since it was brought this year it is called חדשה - תרומה חדשה -

ניחא שפיר הא דלא מצינו לאוקמי ההיא דהתם כרבי מאיר:

It is well understood why we could not establish that ברייתא in the ירושלמי

³¹ Someone once commented on this expression מקשין העולם (the 'world' asks), which is often found in the מפרשים, that seemingly only a handful of people asked this question and yet we term it that the whole world is asking, and this is because in truth it is these (few) people who are engaged in תורה study (who are asking), they indeed are the 'whole world'.

³² A ברייתא cited there previously states משירי הלשכה באין משירי הלשכה.

³³ The תוספות for were last year's שקלים, more than a year has passed.

חוץ לשנתו but not by תוך שנתו only by מועלין since ר"מ, according to מ"מ

Summary

All agree that if there is a potential to use the שקלים for קרבנות there will be מעילה. The dispute is whether we may bring קרבנות from שיירי הלשכה and תקלין עתיקין (the view of ר"מ) or not (the view of the ת"ק). תקלין עתיקין may either not be considered תרומה חדשה, however בדיעבד we do not need תרומה חדשה, or they may be considered תרומה חדשה since they are brought within this fiscal year.

Thinking it over

The גמרא asks on רב (who maintains that once an object of הקדש may be used [since there is never מעילה by this object], why according to ר"מ is there מעילה by שיירי הלשכה, since the שיירי הלשכה is used for חומות העיר וכו' and it is impossible not to derive benefit from חומות העיר, so there should be no מעילה in the שיירי הלשכה. However according to what תוספות cites from the ירושלמי that ר"מ maintains that בשיירי הלשכה, מועלין because we may use it for the קרבנות צבור,³⁴ what is the גמרא's question?! Indeed regarding חומות העזרה there will never be מעילה, since לא ניתנה תורה למלאכי השרת, however regarding שיירי הלשכה money, which may be used for קרבנות, there is מעילה!³⁵

³⁴ See footnote # 25.

³⁵ See 148-51. # אוצר מפרשי התלמוד and נחלת משה